

חוק תגמולים לאסירי ציון ולבני משפחותיהם, התשנ"ב-1992¹

פרק א': פרשנות

1. הגדרות

(א) בחוק זה -

"אסיר ציון"² - כל אחד מאלה:

(1) מי שהיה במאסר או שהיה ששה חדשים לפחות במעצר או בהגליה בגלל פעילותו הציונית בארץ שבה פעילות זאת היתה אסורה, והכל אם הוא אזרח ישראלי מכוח שבות ותושב ישראל;

(2) מי שהיה במאסר או שהיה ששה חדשים לפחות במעצר או בהגליה בארץ אויב בגלל יהדותו או בגלל יחסי האיבה של אותה ארץ כלפי ישראל, והכל אם הוא אזרח ישראלי מכוח שבות ותושב ישראל;

(3) מי שנמצא במאסר, במעצר או בהגליה בשל סיבה מהסיבות האמורות בפסקאות (1) ו-(2), או שהוא נאסר, נעצר או הוגלה כאמור ונעלמו עקבותיו וחלפו ששה חדשים מיום מעצרו, והכל אם חוק השבות, התש"י-1950, היה חל עליו;

(4) מי שהיה תושב ארץ ישראל לפני הקמת המדינה ובשל פעילותו למען הקמת המדינה היה במאסר או שהיה ששה חדשים לפחות במעצר או בהגליה והכל אם הוא אזרח ישראלי ותושב ישראל;

"אלמנה"³ - כהגדרתה בסעיף 238 לחוק הביטוח אם היא אזרחית ישראלית ותושבת ישראל;

"אלמן"⁴ - כהגדרו בסעיף 238 לחוק הביטוח אם הוא אזרח ישראלי ותושב ישראל;

"בן משפחה" - בן משפחה כמשמעותו בסעיף 1 לחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י-1950 (להלן - חוק משפחות החיילים), שהוא אזרח ישראלי ותושב ישראל;

"הגליה" - הגליה למקום מרוחק מחוץ למקום המגורים הרגיל, בניתוק מהמשפחה, במשטר חיים מיוחד שנכפה על פי צו הגליה אישי האוסר את עזיבת מקום ההגליה;

"הכנסה"⁵ - הכנסה מהמקורות המפורטים בסעיף 2 לפקודת מס הכנסה, לרבות הכנסה מנכס, ואולם לא ייחשבו כהכנסה -

(1) תגמול עיקרי כמשמעותו בסעיף 10;

¹ פורסם בס"ח התשנ"ב, עמ' 205, ת"ת 60 יום מיום 9.4.92.

² "אסירי ציון" (4) - בנוסח המקורי:

"(4) מי שהיה תושב ארץ ישראל לפני הקמת המדינה והיה בהגליה שנה לפחות על פי צו הגליה שניתן בשל פעילותו למען הקמת המדינה; והכל אם הוא אזרח ישראלי ותושב ישראל;"

בת' 3, ת"ת 1.1.99, הוחלף לנוסח דלעיל. ראה הערות מבוא לת' 3.

³ "אלמנה" - נוסף בת' 3, ת"ת 1.1.99 בנוסח דלעיל. ר' הערות מבוא לת' 3.

⁴ "אלמן" - נוסף בת' 3, ת"ת 1.1.99 בנוסח דלעיל. ר' הערות מבוא לת' 3.

⁵ "הכנסה" - בנוסח המקורי:

"הכנסה" - הכנסה מהמקורות המפורטים בסעיף 2 לפקודת מס הכנסה (להלן-הפקודה). למעט תגמולים לפי חוק זה, קיצבת ילדים לפי פרק ה' לחוק הביטוח והענקות לפי סעיף 40(ב)2 לחוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה), התש"ט-1949;"

בת' 2, ת"ת 1.6.98, במקום "פרק ה" בא "פרק ד".

בת' 3, ת"ת 1.1.99, במקום הסייפא "למעט תגמולים" באה הסייפא: "למעט תגמול עיקרי כמשמעותו בסעיף 10, קצבת ילדים לפי פרק ד' לחוק הביטוח, מענק חודשי המשולם על ידי הסוכנות היהודית לארץ ישראל, לאסירי ציון, מכוח תקנון תגמולים לאסירי ציון ולבני משפחותיהם;" ר' הערות מבוא לת' 3.

הגדרת "הכנסה" הוחלפה בת' 4, ת"ת 1.3.03 לנוסח דלעיל. ר' הערות מבוא לת' 4.

- (2) קצבת ילדים כמשמעותה בפרק ד' לחוק הביטוח ;
- (3) מענק חודשי המשולם על ידי הסוכנות היהודית לארץ ישראל, לאסיר ציון, מכוח תקנון תגמולים לאסירי ציון ולבני משפחותיהם ;
- (4) תשלום לפי ההסכם מיום 9 באוקטובר 1992, שנחתם בידי שר האוצר הפדרלי של גרמניה ובידי ועדת התביעות החומריות של יהודים נגד גרמניה ;
- "הכנסה מנכס"⁶ - הכנסה מנכס כהגדרתו בסעיף 9(ג) לחוק הבטחת הכנסה ; לענין זה יראו כנכס גם סכום כסף העולה על הסכום שאינו מובא בחשבון כהגדרתו בסעיף 9(ג) האמור אף אם לא מופקת ממנו הכנסה בפועל ;
- "הרוג מלכות" - כל אחד מאלה :
- (1) מי שלאחר קום המדינה הוצא להורג או הומת בידי שלטונות מדינה זרה בגלל פעילותו הציונית ;
- (2) מי שלאחר קום המדינה הוצא להורג או הומת בארץ אויב, בידי שלטונות אותה ארץ או בידי ארגון עוין, בגלל זיקתו לישראל או בגלל יהדותו או בגלל יחסי האיבה של אותה ארץ כלפי ישראל ;
- "ילד"⁷ - כהגדרתו בסעיף 238 לחוק הביטוח אם הוא אזרח ישראלי ותושב ישראל ;
- "נכות" - איבוד או צמצום של כושרו של אדם לפעול פעולה רגילה, בין גופנית ובין שכלית, שכן גילו ומינו מסוגל לעשותה, כתוצאה מחבלה, ממחלה או מהחמרת מחלה שנגרמו בתקופת מאסר, מעצר או הגליה ;
- "נכה" - מי שנקבעה לו דרגת נכות המזכה בתגמול לפי סעיף 10 ;
- "המוסד" - המוסד לביטוח לאומי הפועל על פי חוק הביטוח ;
- "הרשות" - הרשות שהוקמה מכוח סעיף 2 ;
- "השר" - שר העבודה והרווחה ;
- "חוק הביטוח"⁸ - חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1995 ;
- "חוק נכי המלחמה בנאצים" - חוק נכי המלחמה בנאצים, התשי"ד-1954 ;
- "חוק הבטחת הכנסה" - חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980.
- "תושב ישראלי"⁹ - לרבות תושב ישראל באזור כהגדרתו בסעיף 378 לחוק הביטוח.
- (ב) מי שנעשה לנכה בשל היותו במעצר או בהגליה בגלל סיבה מהסיבות המפורטות בפסקאות (1) ו-(2) שבהגדרת "אסיר ציון" ודרגת נכותו אינה פחותה מ-25%, יוכר כאסיר ציון לפי אחת הפסקאות האמורות אף אם היה במעצר או בהגליה תקופה קצרה מששה חדשים.

פרק ב' : הרשות

2. הרשות

- (א) השר לקליטת העליה, בהתיעצות עם השר, ימנה רשות, שבסמכותה להכיר באדם כאסיר ציון או כהרוג מלכות (להלן - הכרה) ; הודעה על הרכב הרשות ומענה תפורסם ברשומות.
- (ב) בקשה להכרה יכול שיגיש אסיר ציון או בן משפחה של אסיר ציון או של הרוג מלכות.

⁶ . "הכנסה מנכס" – נוסף בת' 4 ת"ת 1.3.03, בנוסח דלעיל ר' הערות מבוא לת' 4.

⁷ . "ילד" – נוסף בת' 3, ת"ת 1.1.99, בנוסח דלעיל. ר' הערות מבוא לת' 3.

⁸ . "חוק הביטוח" – בת' 2, ת"ת 1.6.98, במקום "תשכ"ח-1968" בא "התשנ"ה-1995".

⁹ . "תושב ישראלי" – נוסף בת' 3, ת"ת 1.1.99, בנוסח דלעיל. ר' הערות מבוא לת' 3.

(ג) הרשות תיתן תעודה בדבר ההכרה.

(ד) הרשות תקבע את סדרי עבודתה במידה שלא נקבעו בתקנות.

(ה)¹⁰ בסעיף זה, "הרוג מלכות" - לרבות מי שלפני קום המדינה הוצא להורג או הומת בידי שלטונות מדינה זרה בגלל פעילותו הציונית.

3. עיטור¹¹

הכירה הרשות באדם כאסיר ציון או כהרוג מלכות כהגדרתו בסעיף 2(ה), תעניק הרשות עיטור לו או לבני משפחתו, לפי הענין.

4. ועדת ערר

(א) הרואה עצמו נפגע מהחלטת הרשות, וכן מי שהשר לקליטת העליה הסמיכו לכך, רשאי לערור על ההחלטה, תוך 90 ימים מהיום שנמסרה לו הודעה עליה, לפני ועדת ערר שימנה השר לקליטת העליה בהתייעצות עם השר; הודעה על הרכב הוועדה ומענה תפורסם ברשומות.

(ב) ועדת הערר תהיה של שלושה:

(1) מי שכשיר להיות שופט בית משפט מחוזי - יושב ראש;

(2) מי שבקי בפעילות הציונית בארצות חוץ;

(3) נציג השר לקליטת העליה.

(ג) ועדת הערר תקבע את סדרי עבודתה במידה שלא נקבעו בתקנות.

(ד)¹² על ערר לפי סעיף זה ועל ועדת הערר יחולו ההוראות לפי חוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992 (להלן - חוק בתי דין מינהליים), למעט סעיף 45 לחוק האמור, בשינויים המחוייבים ובשינוי זה: תקנות לפי סעיף 54 לחוק האמור, לעניין ערר לפי סעיף זה וועדת הערר, יותקנו גם בהתייעצות עם השר לקליטת העליה, ובמקום "ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת" יקראו "ועדת העליה, הקליטה והתפוצות של הכנסת".

4.4. ערעור לבית המשפט לעניינים מינהליים¹³

החלטה סופית של ועדת ערר בערר לפי סעיף 4 ניתנת לערעור לפני בית המשפט לעניינים מינהליים.

פרק ג': בקשה להכרה ולתגמול

5. בקשה לרשות

(א) בקשה להכרה תוגש לרשות על גבי טופס, שקבעו לכך הרשות והמוסד, שישמש גם כבקשה לתגמול לפי חוק זה (להלן - הבקשה); בטופס יפורט, בין היתר, המחלות והחבלות שאירעו למבקש ההכרה בתקופת מאסרו, מעצרו או הגלייתו ונסיבותיהן.

(ב) הרשות תדאג לקבל מסמכים הדרושים לקבלת החלטה בדבר ההכרה וכן בדבר מתן התגמול.

¹⁰ ס'2(ה) - נוסף בת' 4, ת"ת 1.3.03. ר' הערות מבוא.

¹¹ ס' 3 - בת' 4, ת"ת 1.3.03, אחרי "כהרוג מלכות" בא "כהגדרתו בסעיף 2(ה)".

¹² ס'4(ד) - נוסף בת' 6, ת"ת 18.1.12, בנוסח דלעיל. ר' הוראות תחולה ומעבר בהערות מבוא לתיקון 6.

¹³ ס' 4א - נוסף בת' 6, ת"ת 18.1.12 בנוסח דלעיל. ר' הוראות תחולה ומעבר בהערות מבוא לתיקון 6.

- (ג) לא המציא הפונה את הראיות הדרושות להכרה או למתן תגמול, תהיה הרשות רשאית לדחות את הבקשה או לעכב את הטיפול בה לפי שיקול דעתה.
- (ד) קיבלה הרשות החלטה בדבר ההכרה, תעביר את הבקשה על כל מסמכיה למוסד.

6. ועדה רפואית¹⁴

- (א) נכותו של אסיר ציון ודרגת נכותו תיקבע בידי ועדה רפואית.
- (ב) דרגות נכות ותקופות תחולתן ייקבעו לפי מבחנים וכללים שיקבע השר.

7. ועדה רפואית לעררים¹⁵

- (א) הרואה עצמו נפגע מהחלטה של ועדה רפואית רשאי, בתנאים שנקבעו בתקנות, לערור עליה לפני הועדה הרפואית לעררים.
- (ב) המוסד רשאי, בתנאים שנקבעו בתקנות, לערור על החלטה של ועדה רפואית לפני הועדה הרפואית לעררים.

8. מינוי ועדות וסמכויותיהן¹⁶

השר יקבע בתקנות -

- (1) את אופן מינוין, הרכבן וסדרי עבודתן של הועדות הרפואיות ושל הועדה הרפואית לעררים ;
- (2) את סמכויותיהן של הועדות ואת העקרונות והכללים שינחו אותן ;
- (3) את המועדים והדרכים להגשת ערר לוועדה הרפואית לעררים.

9. ערעור לבית הדין האזורי

- (א) החלטת הועדה הרפואית לעררים ניתנת לערעור, בשאלה משפטית בלבד, לפני בית דין אזורי, כמשמעותו בחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969 (להלן - חוק בית הדין לעבודה) ; פסק דינו של בית הדין ניתן לערעור לפני בית הדין הארצי לעבודה, אם נתקבלה רשות לכך מאת נשיא בית הדין הארצי לעבודה או סגנו.
- (ב)¹⁷ שר המשפטים, בהתייעצות עם השר, רשאי לקבוע בתקנות מועדים להגשת ערעורים על החלטות של הועדה הרפואית לעררים לפני בית הדין לעבודה.

פרק ד': תגמולים

10. תגמול עיקרי

- אסיר ציון שהוכר כנכה ישולמו לו, כל עוד הוא נכה, תגמולים בשיעורים שנקבעו לפי סעיף 4 לחוק נכי המלחמה בנאצים (להלן - התגמול העיקרי), ובלבד שדרגת נכותו אינה פחותה -

¹⁴ סי' 6 - ר' תקנות התגמולים לאסירי ציון ולבני משפחותיהם, התשנ"ה-1995 (ק"ת התשנ"ה, עמ' 1206).

¹⁵ סי' 7 - ר' תקנות התגמולים לאסירי ציון ולבני משפחותיהם, התשנ"ה-1995 (ק"ת התשנ"ה, עמ' 1206).

¹⁶ סי' 8 - ר' תקנות התגמולים לאסירי ציון ולבני משפחותיהם, התשנ"ה-1995 (ק"ת התשנ"ה, עמ' 1206).

¹⁷ סי' 9(ב) - ר' תקנות התגמולים לאסירי ציון ולבני משפחותיהם (מועד להגשת ערעור), התשנ"ו-1996.

- (1) מ-10% - לגבי מי שהוכר כאסיר ציון לפי פסקה (1) או (4) בהגדרת "אסיר ציון";
 (2) מ-25% - לגבי מי שהוכר כאסיר ציון לפי פסקה (2) שבהגדרה האמורה.

11. תגמול לפי הכנסה¹⁸

(א)¹⁹ בפרק זה -

"הכנסה מרבית" - אחד מאלה:

- (1) לגבי מי שאין לו בן זוג - הכנסה בסכום השווה ל-20% מהשכר הממוצע;
 (2) לגבי מי שיש לו בן זוג - הכנסה, שלו ושל בן זוגו, בסכום השווה ל-30% מהשכר הממוצע;

"השכר הממוצע" - כמשמעותו בסעיפים 1 ו-2 לחוק הביטוח;

"תגמול עיקרי מלא" - תגמול עיקרי המשולם לפי סעיף 10 לאסיר ציון שהוכר כנכה ונקבעו לו 100% נכות.

(ב)²⁰ אסיר ציון יהיה זכאי לתגמול (להלן - תגמול לפי הכנסה) בסכום השווה ל-60% מהתגמול העיקרי המלא אם אין לו בן זוג, ובסכום השווה ל-90% מהתגמול העיקרי המלא אם יש לו בן זוג.

(ג)²¹ על אף האמור בסעיף קטן (ב), למי שהכנסתו עולה על ההכנסה המרבית לפי הענין, יהיה התגמול לפי הכנסה בסכום השווה להפרש שבין סכום השווה ל-60% מסכום ההכנסה העולה על ההכנסה המרבית, לבין סכום התגמול האמור שהיה זכאי לו לפי סעיף קטן (ב) אלמלא היתה לו הכנסה העולה על ההכנסה המרבית; לענין סעיף קטן זה, "הכנסה" - לרבות הכנסת בן הזוג לגבי מי שיש לו בן זוג.

(ד) על אף האמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג), סכום התגמול לפי הכנסה המשתלם לאסיר ציון שהוא ובן זוגו זכאים לתגמול לפי הכנסה, לא יעלה על סכום השווה לתגמול לפי הכנסה המשתלם לפי סעיף קטן (ב) למי שאין לו בן זוג.

¹⁸ ס' 11 - בנוסח המקורי:

"(א) בסעיף זה, "מחוסר פרנסה" - אסיר ציון שאין לו הכנסה או שהכנסתו אינה עולה על סכום השווה לקיצבת זקנה המשתלמת לפי חוק הביטוח ליחיד-אם אין תלויים בו, או אינה עולה על סכום השווה לקיצבת זקנה המשתלמת לפי החוק האמור לבני זוג-אם יש בו תלויים כמשמעותם בסעיף 17 לחוק הביטוח (להלן - ההכנסה המותרת); לגבי מי שהוכר כאסיר ציון לפי פסקה (2) שבהגדרת "אסיר ציון" תובא בחשבון, לענין זה, גם הכנסת בן זוגו שאינו חי בנפרד ממנו.

(ב) נכה מחוסר פרנסה, כל עוד הוא מחוסר פרנסה, ישולם לו, במקום התגמול העיקרי, תגמול למחוסר פרנסה בסכום השווה לצירופם של שני אלה:

(1) סכום השווה לגימלה להבטחת הכנסה בשיעור מוגדל כאמור בתוספת לחוק הבטחת הכנסה, בהתאם להרכב המשפחה;

(2) סכום השווה למחצית התגמול העיקרי.

(ג) תגמול לפי סעיף זה לא ישולם אלא למי שהוא תושב ישראל שנים עשר חדשים לפחות.
 בת' 2, ת"ת 1.6.98, בסעיף קטן (א) במקום "בסעיף 17" בא "בסעיף 247". הוחלף בת' 3, ת"ת 1.1.99, לנוסח דלעיל.
 ר' הערות מבוא לת' 3.

¹⁹ ס' 11(א) - "הכנסה מרבית" - בנוסח המקורי:

"הכנסה מרבית" - אחד מאלה:

(1) לגבי מי שאין לו בן זוג - הכנסה בסכום השווה לקצבת זקנה, המשתלמת לפי סעיף 244(א) לחוק הביטוח;

(2) לגבי מי שיש לו בן זוג - הכנסה שלו ושל בן זוגו בסכום השווה לקצבת זקנה עם תוספת בעד בן זוג, המשתלמת לפי סעיף 244(א) ו-(ב) לחוק הביטוח;

בת' 4, ת"ת 1.3.03, הוחלף לנוסח דלעיל וכן נוספה הגדרת "השכר הממוצע". ר' הערות מבוא לת' 4.

²⁰ ס' 11(ב) - בת' 4, ת"ת 1.3.03, הוחלף סעיף קטן (ב) שנוסחו היה:

"(ב) אסיר ציון יהיה זכאי לתגמול (להלן - תגמול לפי הכנסה) בסכום השווה למחצית מהתגמול העיקרי המלא אם אין לו בן זוג, ובסכום השווה ל-75% מהתגמול העיקרי המלא אם יש לו בן זוג."

לנוסח דלעיל. ר' הערות מבוא לת' 4.

²¹ ס' 11(ג) - בת' 4, ת"ת 1.3.03, במקום "מחצית סכום ההכנסה" בא "סכום השווה ל-60% מסכום ההכנסה". ר' הערות מבוא לת' 4.

(ה) אסיר ציון הזכאי לתגמול עיקרי לפי סעיף 10 זכאי, בכפוף להוראות סעיף זה, גם לתגמול לפי הכנסה.

12. **בוטל.**²²

13. **בוטל.**²³

14. **תגמול לבן משפחה של הרוג מלכות**

בני משפחה של המפורטים להלן יהיו זכאים לתגמולים בשיעורים ובתנאים שנקבעו בחוק משפחות חיילים, בשינויים המחוייבים:

(1)²⁴ הרוג מלכות למעט הרוג מלכות כהגדרתו בסעיף 2(ה);

(2) מי שהיה במאסר, במעצר או בהגליה בשל סיבה מהסיבות האמורות בהגדרת "אסיר ציון" ונפטר בהיותו במאסר, במעצר או בהגליה לאחר קום המדינה;

(3) מי שהיה במאסר, במעצר או בהגליה בשל סיבה מהסיבות האמורות בהגדרת "אסיר ציון", ובית משפט הצהיר לאחר קום המדינה על מותו לפי חוק הצהרות מוות, התשל"ח-1978.

15. **תגמול לבן זוגו וילדיו של אסיר ציון במאסר**

(א) בן זוגו וילדיו של אסיר ציון כאמור בפסקה (3) להגדרת "אסיר ציון" יהיו זכאים לתגמולים -

(1)²⁵ אם לבן הזוג אין הכנסה או שהכנסתו אינה עולה על ההכנסה המרבית, כמפורט להלן -

²² ס' 12 - בנוסח המקורי:

"(א) נכה שהכנסתו עולה על ההכנסה המותרת (לשכום העולה על ההכנסה המותרת ייקרא להלן-ההכנסה הנוספת), ישולם לו תגמול כאמור בסעיף 11, בניכוי כדלקמן:

(1) היתה ההכנסה הנוספת הכנסה מהמקורות המפורטים בסעיף 12(1) ו-2(2) לפקודה, ינוכו מהתגמול 60% מההכנסה הנוספת;

(2) היתה ההכנסה הנוספת הכנסה שאינה מהמקורות המפורטים בסעיף 12(1) ו-2(2) לפקודה, תנוכה מהתגמול מלוא ההכנסה הנוספת.

(ב) לצורך חישוב ההכנסה הנוספת תנוכה ההכנסה המותרת תחילה מההכנסה שלא מהמקורות המפורטים בסעיף 12(1) ו-2(2) לפקודה, ואם נשארה יתרה לניכוי - תנוכה היתרה מההכנסה מהמקורות האחרים שבסעיף 2 לפקודה.

(ג) בכל מקרה לא יפחת התגמול לפי סעיף זה מהתגמול העיקרי."

בוטל בת' 3, ת"ת 1.1.99. ר' הערות מבוא לת' 3.

²³ ס' 13 - בנוסח המקורי:

"(א) בסעיף זה, "נצרך" - מי שאינו מסוגל להשתכר למחייתו בשל מחלתו או בשל ליקויו הגופני, השכלי או הנפשי ואין סיכוי נראה לעין שאפשר יהיה אי פעם לשקמו, והוא אינו מוחזק במוסד ציבורי בנסיבות ובתנאים כאמור בסעיף 19(ד).

(ב) נכה נצרך, שדרגת נכותו אינה פחותה מ-50%, ישולם לו, במקום התגמולים לפי סעיפים 10, 11, ו-12, תגמול בשיעורים שנקבעו לפי סעיף 4(א) ו-4(ב) לחוק נכי המלחמה בנאצים - אם אין לו הכנסה, ובשיעורים שנקבעו לפי סעיף קטן (ג) של אותו סעיף - אם יש לו הכנסה; לגבי מי שהוכר כאסיר ציון לפי פסקה (2) שבהגדרת "אסיר ציון" תובא בחשבון, לענין זה, גם מחצית הכנסתו של בן זוגו שאינו חי בנפרד ממנו.

(ג) נכה נצרך, שדרגת נכותו פחותה מ-50%, ישולם לו תגמול לפי הכללים שבסעיפים 11 ו-12.

(ד) תגמול לפי סעיף זה לא ישולם אלא למי שהוא תושב ישראל שנים עשר חדשים לפחות."

בוטל בת' 3, ת"ת 1.1.99. ר' הערות מבוא לת' 3.

²⁴ ס' 14(1) - בת' 4, ת"ת 1.3.03, נוספה הסייפא "למעט הרוג מלכות כהגדרתו בסעיף 2(ה)". ר' הערות מבוא לת' 4.

²⁵ ס' 15(א)(1) - בנוסח המקורי:

(א) לבן זוג שהוא זכאי קודם - בסכום השווה לגמלה להבטחת הכנסה לפי התוספת הרביעית בחוק הבטחת הכנסה, בהתאם להרכב משפחתו, ואם עמו ילדים - בסכום שנקבע בפרטים 7 או 8 בתוספת האמורה, לפי הענין; לענין זה, "זכאי קודם" - מי שהתקיימו בו כל אלה:

(1) קיבל תגמול לפי סעיף זה בעד חודש דצמבר 2002, ובלבד שלאחר החודש האמור לא חלה הפסקה בזכויותו לתגמול לתקופה של שישה חודשים רצופים;

(2) טרם מלאו לו 55 שנים;

(3) הוא אינו מקבל קצבת שאירים או תלויים לפי חוק הביטוח;

(ב) לבן זוג שאינו זכאי קודם כהגדרתו בפסקת משנה (א) - בסכום השווה לגמלה להבטחת הכנסה לפי הטור המתאים בתוספת השניה בחוק הבטחת הכנסה, בהתאם לנתוניו האישיים.

(2)²⁶ אם הכנסת בן הזוג עולה על ההכנסה המרבית - בסכום התגמול כאמור בפסקה (1), בניכוי ההכנסה הנוספת, ובלבד שהתגמול לא יפחת מסכום השווה לקיצבה לפי סעיף 252 לחוק הביטוח;

(3) אם לילדים אין הורה הנמצא בארץ - בסכום השווה לגמלה הניתנת לילדים לפי חוק הבטחת הכנסה.

(ב) שוחרר אסיר ציון, ישולם התגמול לפי סעיף זה עד תום 12 חדשים מיום השחרור, ואם עלה לישראל תוך 12 החדשים האמורים - יימשך תשלום התגמול לבן זוגו ולילדיו ששה חדשים מיום עלייתו לישראל.

(ג) אסיר ציון הזכאי לתגמול לפי חוק זה, ינוכה מהתגמול המגיע לו סכום התגמול ששולם לבן זוגו ולילדיו בעד התקופה שלאחר עלייתו לישראל, אך לא ינוכה סכום העולה על התגמול המגיע לו בעד אותה תקופה.

(ד)²⁷ בוטל.

16. תגמול לאלמנה של אסיר ציון²⁸

נפטר אסיר ציון בחוץ לארץ לאחר שהשתחרר מהמאסר או מהמעצר, ישולם לאלמנתו ולילדיו, תגמול השווה לקיצבת שאירים לפי חוק הביטוח, ובלבד שאינם מקבלים קיצבה אחרת מכוח החוק האמור; לענין תשלום התגמול יחולו הוראות פרק י"א לחוק הביטוח, בשינויים המחויבים.

"(1) אם לבן הזוג אין הכנסה או שהכנסתו אינה עולה על ההכנסה המרבית - בסכום השווה לגמלה להבטחת הכנסה בשיעור מוגדל, לפי התוספת לחוק הבטחת הכנסה, בהתאם להרכב המשפחה, ואם עמו ילדים - בסכום שנקבע בפרטים 7 או 8 לתוספת האמורה, לפי הענין;"

בתי' 3, ת"ת 1.1.99, במקום "ההכנסה המותרת" בא "ההכנסה המרבית". ר' הערות מבוא לת' 3.

בתי' 4, ת"ת 1.1.03, הוחלף לנוסח דלעיל.

²⁶ סי' 15(א)(2) - בתי' 2, ת"ת 1.6.98, במקום "סעיף 21" בא "סעיף 252". בתי' 3, ת"ת 1.6.98, במקום "ההכנסה המותרת" בא "ההכנסה המרבית".

²⁷ סי' 15(ד) - בנוסח המקורי:

"לענין סעיף זה, "בן זוג" ו"ילד" - כמשמעותם בסעיף 17 לחוק הביטוח והם תושבי ישראל ואזרחיה."

בתי' 2, ת"ת 1.6.98, במקום "בסעיף 17" בא "בסעיף 247".

בוטל בתי' 3, ת"ת 1.1.99. ר' הערות מבוא לת' 3.

²⁸ סי' 16 - בתי' 2, ת"ת 1.6.98, במקום "בסעיף 5" בא "בסעיף 238" ובמקום "פרק ב" בא "פרק י"א".

בתי' 3, ת"ת 1.1.99, אחרי "לאלמנתו ולילדיו" נמחקו המילים "כמשמעותם בסעיף 238 לחוק הביטוח". ר' הערת מבוא לת' 3.

17. תגמול לתלויים ומענק פטירה²⁹

(א) נפטר אסיר ציון ובתכוף לפני פטירתו היה זכאי לתגמול לפי סעיפים 10 או 11, תהיה אלמנתו בשעת פטירתו, זכאית לכל אלה:

(1) למענק בסכום השווה למענק המשתלם לפי סעיף 310 לחוק הביטוח;

(2) לתגמול בסכום השווה ל-60% מסכום התגמולים ששולמו לנפטר בתכוף לפני פטירתו, לפי סעיפים 10 או 11.

(ב) נפטר אסיר ציון שמתקיים בו האמור בסעיף קטן (א), ואין אלמנה הזכאית לתגמול לפי סעיף זה, יהיו כל ילדיו, שמתקיים בהם האמור בהגדרה ילד, זכאים יחד לתגמול בשיעור כולל האמור בסעיף קטן (א)(2).

(ג) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב) -

(1) לא ישולם מענק לפי הוראות בסעיף קטן (א)(1) לילדיו ולא למנתו של אסיר ציון, אם שולם בשל פטירתו מענק לפי סעיף 310 לחוק הביטוח או לפי סעיף 15 לחוק הבטחת הכנסה;

(2) לא ישולם תגמול לאלמנה שחזרה ונישאה, מיום שנישאה כאמור.

(ד) לענין תשלומים לפי סעיף זה, דין אלמן כדין אלמנה.

פרק ד'1: הטבות

17א. מענק הטבות³⁰

אסיר ציון שהוכר כנכה, זכאי אחת לשנה נוסף על התגמולים לפי חוק זה, גם למענק הטבות בסכום השווה ל-18% מהשכר הממוצע המחושב לפי סעיף 2 לחוק הביטוח; מענק ההטבות ישולם בחודש אוגוסט של כל שנה; בסעיף זה, "מענק הטבות" - תשלום שניתן לאסיר ציון שהוכר כנכה כהשתתפות בהוצאות כאמור בתקנות שהתקין שר האוצר לפי סעיף 27 חוק נכי המלחמה בנאצים, התשי"ד-1954.

²⁹ . סי' 17 - בנוסח המקורי:

"(א) נפטר אסיר ציון שהשתלם לו תגמול לפי חוק זה, ולא שולם עקב פטירתו מענק לפי סעיף 137 לחוק הביטוח, ישולם למי שהיה בן זוגו בשעת מותו, ובאין בן זוג - לילדו כהגדרתו בסעיף 5 לחוק הביטוח, מענק בסכום השווה לתגמול החדשי האחרון ששולם לו כפול שש, ובלבד שלא יפחת מסכום השווה למענק לפי סעיף 137 האמור.

(ב) נפטר אדם לפני סיום הליכי הטיפול בבקשתו, והוא הוכר כאסיר ציון, ולא שולם עקב פטירתו מענק לפי סעיף 137 לחוק הביטוח, ישולם למי שפורטו בסעיף קטן (א) מענק בסכום השווה למענק לפי סעיף 137 ג' האמור."

בתי' 2, ת"ת 1.6.98, במקום "בסעיף 5" בא "בסעיף 238" ובכל מקום במקום "סעיף 137 ג'" בא "סעיף 310". הוחלף בתי' 3, ת"ת 1.1.99, לנוסח דלעיל. ר' הערת מבוא לתי' 3.

³⁰ . סי' 17א - נוסף בתי' 3, ת"ת 1.1.99, בנוסח דלעיל. ר' הערות מבוא לתי' 3.

17ג. תשלומי ארנונה³²

- (א) אסיר ציון זכאי להנחה בתשלומי ארנונה החלים על הדירה המשמשת למגוריו בשיעור של 100% ;
עלה שטח דירת המגורים על 100 מ"ר, תינתן ההנחה רק לגבי 100 מ"ר.
- (ב) ההנחה לפי סעיף זה תינתן גם כאשר רק אחד מבני הזוג, המתגוררים באותה יחידת דיור החייבת בתשלומי ארנונה, הוא אסיר ציון.
- (ג) בסעיף זה, "אסיר ציון" - אסיר ציון שהתקיימו בו כל אלה:
- (1) הוא זכאי לתגמול לפי הכנסה כמשמעותו בסעיף 11 ;
 - (2) בתכוף להגשת התביעה לקבלת תגמול כאמור בפסקה (1), השתלמה לו גמלה לפי חוק הבטחת הכנסה בעד תקופה של שישה חודשים לפחות.

17ד. רכישת תרופות³³

- (א) אסיר ציון זכאי להנחה בעד תרופות הכלולות בסל שירותי הבריאות כאמור בסעיף 8(ז)(3) לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994.
- (ב)³⁴ בסעיף זה, "אסיר ציון" - אסיר ציון כהגדרתו בסעיף 17ג(ג), שהוא אזרח ותיק כהגדרתו בחוק האזרחים הותיקים, התש"ן-1989.

17ה. מניעת כפל הטבות³⁵

- אסיר ציון הזכאי להטבה לפי סעיפים 17ג עד 17ד, ובאותו ענין שבתחומי ההטבה זכאי להטבה גם לפי כל דין אחר, זכאי להטבה אחת בלבד בשיעור הגבוה מביניהן.

פרק ד'2 : מענק לתלויים של אסיר ציון שנפטר לפני יום

י"ג בטבת התשנ"ט (1 בינואר 1999)

³¹ . ס' 17ב - נוסף בתי' 4, ת"ת 1.3.03 בנוסח דלעיל. ר' הערות מבוא לת' 4.
בתי' 7 בוטל סעיף 17ב. נוסחו ערב הביטול היה:

"אגרת טלוויזיה"

(א) אסיר ציון זכאי להנחה בשיעור של 50% בתשלומי מלוא האגרה בעד החזקת מקלט טלוויזיה לפי חוק רשות השידור, התשכ"ה-1965.

(ב) ההנחה לפי סעיף זה תינתן גם כאשר רק אחד מבני הזוג, המתגוררים באותה יחידת דיור שבה נמצא מקלט הטלוויזיה, הוא אסיר ציון.

(ג) בסעיף זה, "אסיר ציון" - אסיר ציון שהתקיימו בו כל אלה:

(1) הוא זכאי לתגמול לפי הכנסה כמשמעותו בסעיף 11 ;

(2) בתכוף להגשת התביעה לקבלת תגמול כאמור בפסקה (1), השתלמה לו גמלה לפי חוק הבטחת הכנסה

בעד תקופה של שישה חודשים לפחות. "

³² . ס' 17ג - נוסף בתי' 4, ת"ת 1.3.03, בנוסח דלעיל. ר' הערות מבוא לת' 4.
בתי' 7 הוחלף ס"ק (ג) בנוסח דלעיל. נוסחו ערב הביטול היה כדלקמן:

"(ג) בסעיף זה, "אסיר ציון" - אסיר ציון כהגדרתו בסעיף 17ב(ג)."

³³ . ס' 17ד - נוסף בתי' 4, ת"ת 1.3.03, בנוסח דלעיל. ר' הערות מבוא לת' 4.

³⁴ . ס' 17ד - בתי' 7 הוחלפה ההפנייה לסעיף "17ב(ג)" בהפנייה לסעיף "17ג(ג)".

³⁵ . ס' 17ה - נוסף בתי' 4, ת"ת 1.3.03, בנוסח דלעיל. ר' הערות מבוא לת' 4.
בתי' 7, בעקבות ביטול ס' 17ב הוחלפו בסעיף זה המילים "17ב עד 17ד" במילים "17ג עד 17ד".

17. מענק לתלויים של אסיר ציון שנפטר לפני י"ג בטבת התשנ"ט (1 בינואר 1999)³⁶

(א) אלמנתו בשעת פטירתו של אסיר ציון, שהוכר לפי הוראות חוק זה, ושנפטר לפני יום י"ג בטבת התשנ"ט (1 בינואר 1999), תהיה זכאית למענק בסכום השווה לכפל המענק המשתלם לפי סעיף 310 לחוק הביטוח.

(ב)

(1) נפטר אסיר ציון שמתקיים בו האמור בסעיף קטן (א), ואין אלמנה הזכאית למענק זה לפי סעיף זה, יהיו כל ילדיו בשעת פטירתו זכאים יחד למענק כאמור בסעיף קטן (א).
(2) לענין תשלומים לפי סעיף זה, דין אלמן כדין אלמנה.

(ג) שולם בשל פטירתו של אסיר ציון לילדיו או לאלמנתו מענק לפי סעיף 310 לחוק הביטוח או לפי סעיף 15 לחוק הבטחת הכנסה, יופחת סכום המענק ששולם כאמור מסכום המענק המשתלם לפי סעיף זה.

פרק ה': שונות

18. חובת המבקש

המבקש תגמול ימציא למוסד מסמכים על הכנסתו ופרטים אחרים הדרושים לקביעת הזכאות לתגמול; מקבל תגמול יודיע למוסד על יציאתו לחוץ לארץ ועל כל שינוי בהכנסתו ובהרכב משפחתו ושיש בו כדי להשפיע על שיעור התגמול.

19. תשלום

(א) אושרה בקשה לתגמול לפי חוק זה, ישולם התגמול מהאחד בחודש שבו הוגשה הבקשה וכל עוד הזכאי הוא אזרח ישראלי ותושב ישראל.

(ב) פקעה הזכות לתגמול או חל שינוי בסכום התגמול במהלך חודש פלוני, יופסק תשלום התגמול או ישונה הסכום, לפי הענין, מהאחד בחודש הבא.

(ג) יצא זכאי לתגמול את ישראל לתקופה העולה על ששה חדשים, לא יהיה זכאי לתגמול בעד תקופת שהותו מחוץ לישראל מעבר לששת החדשים האמורים, אלא אם כן יצא את ישראל בשליחות ממלכתית או ציבורית או לצרכי קבלת טיפול רפואי, והכל לתקופה שהמוסד אישר.

(ד)³⁷ אסיר ציון שזכאי לתגמול ואין בו תלויים כמשמעותם בסעיף 247 לחוק הביטוח, והחזקתו היא על חשבון גוף ציבורי שנקבע על פי סעיף 307 לחוק הביטוח, ישולם לו התגמול בסכום השווה ל- 25% מסכום התגמול המגיע לו, החל מהחודש הרביעי להחזקתו במוסד וכל עוד הוא מוחזק בו.

19א. הכנסה לענין גמלאות אזרח ותיק ושאיירים מיוחדות³⁸

תגמול המשולם לפי הוראות חוק זה לא ייחשב כהכנסה לענין ההסכם בדבר מתן גמלאות אזרח ותיק ושאיירים מיוחדות כהגדרתו בחוק הביטוח שנערך בין ממשלת ישראל לבין המוסד לפי סעיף 9 לחוק הביטוח.

³⁶ ס' 17 - נוסף בת' 4, ת"ת 1.3.03, בנוסח דלעיל. ר' הערות מבוא לת' 4.

³⁷ ס' 19(ד) - בת' 2, ת"ת 1.6.98, במקום "בסעיף 17" בא "בסעיף 247" ובמקום "בסעיף 137" בא "בסעיף 307".

³⁸ ס' 19א - נוסף בת' 3, ת"ת 1.1.99, בנוסח דלעיל. ר' הערות מבוא לת' 3.

בת' 8, ת"ת 27.8.17 הוחלפו בכותרת הסעיף המילים "גמלאות זקנה" במילים "גמלאות אזרח ותיק" ובסיפא של הסעיף הוחלפו המילים "הסכם בדבר גמלאות זקנה ושאיירים מיוחדות" במילים: "ההסכם בדבר מתן גמלאות אזרח ותיק ושאיירים מיוחדות כהגדרתו בחוק הביטוח".

20. חוב של תגמול

(א) נפטר זכאי לתגמול בלי שגבה את מלוא התגמול המגיע לו, ישולם חוב התגמול לבן זוגו של הזכאי לתגמול, ובאין בן זוג - ליורשיו על פי דין.

(ב) זכאי לתגמול, שלא גבה אותו תוך שנה מיום שהוצע לתשלום, תפקע זכותו לקבלו, זולת אם קבע המוסד אחרת.

21. מניעת כפל תשלומים

(א)³⁹ קיימת זכאות לתגמולים שונים לפי סעיפים 10, 14 ו-15, ישולם לזכאי רק תגמול אחד, לפי בחירתו.

(ב) בן זוג וילד של אסיר ציון הזכאים לקצבה הברירה בידם לבחור בקצבה או בתגמול לפי סעיף 17; בסעיף זה, "קצבה" - אחת מאלה לפי הענין:

(1) קצבת שאירים לפי פרק י"א לחוק הביטוח;

(2) קצבת תלויים לפי פרק ה' לחוק הביטוח;

(3)⁴⁰ גמלת שאירים המשתלמת לפי הסכם בדבר מתן גמלאות אזרח ותיק ושאירים מיוחדות כהגדרתו בחוק הביטוח.

(ב)⁴¹ הזכאי לגמול לפי חוק זה ולפי חוק אחר שלפיו משתלם תגמול מאוצר המדינה - הברירה בידו לבחור באחד התגמולים; הוראה זו אינה גורעת מן האמור בחוק שירות המדינה (גימלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970, ובחוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גימלאות) [נוסח משולב], התשמ"ה-1985.

(ג)⁴² נכות, שמשתלם בשלה תגמול על פי חוק זה, לא תובא בחשבון לענין קיצבת נכות לפי פרק ט' לחוק הביטוח.

22. טיפול רפואי⁴³

(א) השר יקבע כללים בדבר טיפול רפואי ושיקום מקצועי שיינתנו לזכאים לתגמולים בשל נכותם שנקבעה לפי חוק זה.

(ב)⁴⁴ אסיר ציון נכה הזכאי לתגמול ישולמו לו מדי שנה דמי הבראה לשבעה ימים בסכומים שהשר יקבע

23. החלת סעיפים מחוק הביטוח⁴⁵

סעיפים 297א, 297ב, 303, 304, 311, 315 ו-396 לחוק הביטוח יחולו, בשינויים המחוייבים, לענין חוק זה.

³⁹ ס' 21(א) - בת' 3, ת"ת 1.1.94, במקום "על פי הוראות חוק זה" בא "לפי סעיפים 10, 14 ו-15". ר' הערות מבוא לת' 3.

⁴⁰ ס' 21(ב)(3) - בת' 8, ת"ת 27.8.17, הוחלפה הסיפא שכללה את המילים "הסכם בדבר גמלאות זקנה גמלאות זקנה ושאירים מיוחדות שנערך בין ממשלת ישראל לבין המוסד לפי סעיף 9 לחוק הביטוח" במילים "הסכם בדבר מתן גמלאות אזרח ותיק ושאירים מיוחדות כהגדרתו בחוק הביטוח".

⁴¹ ס' 21(ב) - בת' 3, ת"ת 1.1.99, הוסף אחרי סעיף קטן (א), סעיף קטן (ב) בנוסח דלעיל. ר' הערות מבוא לת' 3. הערת עורך: נראה כי נפלה טעות בסימון סעיף קטן זה שכן כבר קיים סעיף קטן (ב).

⁴² ס' 21(ג) - בת' 2, ת"ת 1.6.98, במקום "פרק ו' 2" בא "פרק ט".

⁴³ ס' 22 - ר' תקנות התגמולים לאסירי ציון ולבני משפחותיהם, התשנ"ה-1995 (ק"ת התשנ"ה עמ' 1206).

⁴⁴ ס' 22(ב) - בת' 3, ת"ת 1.1.99, אחרי "אסיר ציון" בא "נכה". ר' הערות מבוא לת' 3.

⁴⁵ ס' 23 - בת' 2, ת"ת 1.6.98, במקום "סעיפים 135, 136, 138, 140 ו-233 לחוק הביטוח" באה הרישאה המסתיימת במילים "...לחוק הביטוח". ר' הערות מבוא לת' 2.

24. בית הדין לעבודה⁴⁶

לבית דין אזורי, כמשמעותו בחוק בית הדין לעבודה, תהיה סמכות ייחודית לדון ולפסוק בכל תובענה לפי חוק זה למעט בעניינים שבסמכותה של ועדת הערר כאמור בסעיף 4 או בסמכותו של בית המשפט לעניינים מינהליים כאמור בסעיף 4א.

25. מימון

(א) תגמולים לפי חוק זה ישולמו מאוצר המדינה באמצעות המוסד.
(ב) אוצר המדינה יעביר למוסד מדי חודש בחודשו את כל הכספים הדרושים לו כדי לבצע את התשלומים לפי החוק, לרבות ההוצאות המינהליות של המוסד הנובעות מביצוע החוק.

25א. גמלה שלא תשולם⁴⁷

לא תשולם גמלה פחותה משיעור או מסכום שיקבע השר בתקנות.

25ב. יום ציון פועלם של אסירי ציון⁴⁸

(א) פועלם של אסירי ציון יצוין במועד קבוע מדי שנה, על פי הוראות שתקבע הממשלה (בסעיף זה - יום ציון פועלם של אסירי ציון).
(ב) יום ציון פועלם של אסירי ציון יחול ביום ה' בתמוז, ואולם אם חל יום ציון פועלם של אסירי ציון ביום חג, מנוחה או שבתון, או ביום זיכרון או ציון ממלכתי, או ביום שלפני אחד הימים כאמור, רשאית הממשלה לקבוע שיום ציון פועלם של אסירי ציון יחול סמוך ליום ה' בתמוז.

26. ביצוע

(א)⁴⁹ השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.
(ב)⁵⁰ השר, באישור ועדת העליה הקליטה והתפוצות של הכנסת, רשאי לקבוע -
(1) כללים בדבר חישוב הסכומים שיראו אותם כהכנסה מנכס כהגדרתה בסעיף 1(א), לרבות נסיבות שבהן יובא בחשבון לענין חישוב ההכנסה של מי שהוכר כאסיר ציון גם נכס של ילדו הנמצא בהחזקתו;
(2) נסיבות שבהן יראו נכס שהועבר לאחר כשייך למעביר הנכס, ואת דרכי חישוב ההכנסה מנכס שהועבר.

27. תשריר

(א) הרשויות והגופים שהוקמו או מונו על פי ההסכם בדבר מתן תגמולים לאסירי ציון, לבני משפחותיהם ולבני משפחות הרוגי מלכות (להלן - ההסכם) ימשיכו לפעול כאילו הוקמו או מונו לפי חוק זה, כל עוד לא הוקמו או מונו מחדש לפי החוק.

⁴⁶ ס' 24 - בת' 6, ת"ת 18.1.12, נוספה הסייפא המתחילה במילים "למעט בעניינים...". ר' הוראות תחולה ומעבר בהערות מבוא לת' 6.

⁴⁷ ס' 25א - נוסף בת' 4, ת"ת 1.3.03, בנוסח דלעיל. ר' הערות מבוא לת' 4.

⁴⁸ ס' 25ב - נוסף בת' 4, ת"ת 1.3.03, בנוסח דלעיל. ר' הערות מבוא לת' 4.

⁴⁹ ס' 26(א) - בת' 4, ת"ת 1.3.03 סעיף 26 סומן כ-26(א).

⁵⁰ ס' 26(ב) - נוסף בת' 4, ת"ת 1.3.03, בנוסח דלעיל ר' הערות מבוא לת' 4.

(ב) ההחלטות שקיבלו הרשויות והגופים האמורים בסעיף קטן (א) לפני תחילתו של חוק זה על פי ההסכם ימשיכו להיות בתוקף כאילו נתקבלו לפי החוק ובשינויים המחוייבים ממנו.

28. תחילה

תחילתו של חוק זה ששים ימים מיום פרסומו.

29. פרסום

חוק זה יפורסם תוך שלושים ימים מיום קבלתו.